

בס"ד. ש"פ במדבר, ערב חג השבועות, ה'תשכ"ח

(הנחה בלתי מוגה)

וארשתיך לי לעולם וארשתיך לי בצדק ובמשפט ובחסד וברחמים וארשתיך לי באמונה וידעת את הוי".¹ הנה וארשתיך לי הוא מאמר הקב"ה שנקרא חתן לנשמות ישראל שנקראים בשם כלה, כמבואר בלקו"ת² שכנסת ישראל שהיא מקור כל נשמות ישראל נק' כלה. ולהעיר ממ"ש בהגהת הצ"צ עיין רבות בא כו', ומשם משמע, שגם הנשמה שמלובשת בגוף נקראת בשם כלה. וענין זה (וארשתיך לי גו') נאמר על כל אחד ואחד מישראל, שלכן נאמר בלשון יחיד, ע"ד מ"ש³ אנכי הוי' אלקיך, בלשון יחיד, כדרשת חז"ל⁴ שכל אחד מישראל הי' אומר עמי הדיבור מדבר.

והענין בזה, כמבואר בלקו"ת שכלה (מלשון כליון) הוא ע"ש הפסוק⁵ כלתה נפשי, והיינו, לפי שרשה הוא מספירת המלכות שתשוקתה לדבקה במקורה וחיי החיים ית' בכלות הנפש, כמאמר⁶ נהורא תתאה קארי תדיר לנהורא עילאה ולא שכיך, ומזה נעשה ענין הכליון בכל נשמה ונשמה⁷ שהיא חלק אלקה ממעל⁸.

ובפרטיות יותר, הנה בפסוק הנ"ל כתיב נכספה וגם כלתה נפשי לחצרות הוי' לבי ובשרי ירננו אל א-ל חי, וצריך להבין טעם חילוק הלשונות בכתוב, שגבי נפשי כתיב חצרות הוי', וגבי לבי ובשרי כתיב א-ל חי. דהנה, בחי' א-ל חי היא בעילוי גדול הרבה יותר מבחי' חצרות הוי', וכמו שהוא למטה שחצר היא למטה מבית (שלכן דירת האדם בקביעות אינה בחצר, כי אם בבית דוקא), ועאכו"כ שחצר היא למטה מהאדם הדר בהבית. ונפשי היא למעלה מלבי ובשרי, שהרי בשרי קאי על בשר הגוף, וממש"נ לבי ובשרי (שהכתוב מקשר לבי עם בשרי),

(1) הושע ב, כא-כב — סיום הפטרת ש"פ במדבר (וראה לקמן ס"ה).
 (2) ד"ה וארשתיך לי לעולם — פרשתנו ת, א.
 (3) יתרו כ, ב.
 (4) יל"ש יתרו רמז רפו.
 (5) תהלים פד, ג.
 (6) ראה זהר ח"ב קמ, א. ח"א קעח, ב. עז, ב. פו, ב.
 (7) ראה גם לקו"ת שה"ש מח, סע"א.
 (8) תניא רפ"ב.

מובן, שגם לבי קאי על הלב הגשמי. וא"כ, איך אפשר לומר שנפשי נכספה וגם כלתה לחצרות הוי' בלבד, ואילו לבי ובשרי (שלמטה מבחי' נפשי) ירננו אל א-ל חי (שלמעלה מבחי' חצרות הוי'). אך הענין בזה, שהיא הנותנת, שבנוגע לבחי' נפשי מספיק שיהי' הכליון לבחי' חצרות הוי', אבל בנוגע ללבי ובשרי, לא מספיק בחי' חצרות הוי' שהו"ע הגילויים, כיון שזה לא יפעל עליו (דאָס וועט אים ניט דערנעמען), ולכן נאמר לבי ובשרי ירננו אל א-ל חי, שתהי' תשוקתו לבחי' העצמות דוקא.

והענין בזה⁹, דהנה יש שני בחי' כלה, כלה נאה וחסודה, וכלה כמות שהיא. ובזה נחלקו ב"ש וב"ה, כדאיתא בגמרא¹⁰ כיצד מרקדין לפני הכלה, ב"ש אומרים כלה כמות שהיא, וב"ה אומרים כלה נאה וחסודה, והלכה כב"ה¹¹ (ועד שב"ש במקום ב"ה אינה משנה)¹², דס"ל שאפילו אם היתה חיגרת או סומא אומרים לה כלה נאה וחסודה. וכמבואר בלקו"ת¹³ שהלל הוא מלשון בהלו נרו¹⁴, שהו"ע הגילוי, ולכן, גם בכלה שהיא חיגרת או סומא פועלים לגלות בה את הענין דכלה נאה וחסודה. והנה, על בחי' כלה נאה וחסודה נאמר נכספה וגם כלתה נפשי לחצרות הוי', חצרות לשון רבים, שהם חצר החיצונה וחצר הפנימית, וגדלה מעלת חצר הפנימית לגבי חצר החיצונה שהיא בין החצר החיצונה להבית (כפי שמצינו גם בהלכות עירובין¹⁵), וכמ"ש¹⁶ חצר בית המלך הפנימית נוכח פתח הבית, ועז"נ¹⁷ כל גו' אשר יבוא גו' אל החצר הפנימית אשר לא יקרא וגו', והיינו, אַז דאָרטן איז גאָר אַנדערש, ולכן כתיב¹⁸ שער החצר הפנימית גו' יהי' סגור ששת ימי המעשה וביום השבת יפתח וביום החודש יפתח, שאז נמשך מן החצר הפנימית אל החצר החיצונה. וענינם בעבודה¹⁹, שחצר החיצונה שהיא העבודה החיצונה הו"ע פסוד"ז, כי בפסוד"ז נזכר גדולתו ית' ממה שהוא מחי' עולמות כו', וחצר הפנימית שהיא העבודה הפנימית הו"ע ק"ש, שבה נאמר²⁰ ואהבת גו' בכל מאדך, שהו"ע המס"נ. וענין הכוסף והכליון לחצרות הוי' הוא בבחי' נפשי, שזהו בחי' כלה נאה וחסודה. אך בחי' כלה הב', שהיתה חיגרת וסומא, ובה

9) ראה גם לקו"ת פרשתנו שם.	ואילך.
10) כתובות טז, סע"ב ואילך.	16) אסתר ה, א.
11) שו"ע אה"ע סס"ה ס"א.	17) שם ד, יא.
12) ברכות לו, ב. עירובין ו, ב.	18) יחזקאל מו, א. וראה פירוש המלות
13) שה"ש שם, ג.	כב, ד ואילך.
14) איוב כט, ג.	19) ראה לקו"ת פרשתנו ט, סע"א ואילך.
15) ראה רמב"ם הל' עירובין פ"ד הי"ט	20) ואתחנן ו, ה.

צריכים לפעול ולגלות את הענין דכלה נאה וחסודה, הרי זה ע"ד בעלי תשובה שעליהם אמרו רז"ל²¹ במקום שבעלי תשובה עומדים צדיקים גמורים אין יכולים לעמוד שם, ועז"נ לבי ובשרי ירננו אל א-ל חי, לבחי' העצמות דוקא.

ג) והנה בחי' כלה היא ארוסה, ועז"נ וארשתין לי, ובפרטיות יותר ישנם ג' ענינים באירוסין, שזהו מש"נ וארשתין לי ג"פ, וארשתין לי לעולם, וארשתין לי בצדק ובמשפט ובחסד וברחמים, וארשתין לי באמונה, וכדאיתא בספרי טעמי המנהגים²² שג' הכריכות שכורכים רצועת התפילין על האצבע הם כנגד ג"פ וארשתין, דלכאורה אינו מובן למה נאמר וארשתין ג"פ דוקא, וממה נפשך, או שיאמר וארשתין לי לעולם בצדק ובמשפט ובחסד וברחמים ובאמונה, או שיאמר וארשתין גם על כל אחד מד' הענינים דצדק ומשפט חסד ורחמים. ומזה מובן, שג"פ וארשתין הם ג' מדריגות בענין האירוסין.

והענין בזה, דהנה, מ"ש וארשתין לי לעולם²³ הוא ע"ד מארז"ל²⁴ כל מקום שנאמר לי אינו זו לעולם, והיינו לפי שהוא מבחי' עתיק, דלית שמאלא בהאי עתיקא²⁵, וידוע שהתגלות עתיק בכינה, כמ"ש בזהר²⁶ הוא (דקאי על בינה²⁷) דא עתיקא, וכפי שרואים באדם למטה שהתגלות התענוג הוא בכינה דוקא, ששם בא השכל בריבוי פרטים כו', משא"כ בחכמה שהיא בבחי' נקודה בלבד, אין עדיין התגלות התענוג. וענינו בעבודה, שוארשתין לי לעולם הו"ע אהבת עולם, שהיא למעלה מאהבה רבה²⁸ שהיא בבחי' ז"א²⁹. אמנם, מי שאינו שייך לעבודה באופן של התבוננות, בחי' בינה, הנה עז"נ וארשתין לי בצדק ובמשפט ובחסד וברחמים. בצדק הו"ע הצדקה, כי גדולה צדקה שמקרבת את הגאולה³⁰, וכרבי אליעזר שיהיב פרוטה לעני והדר מצלי³¹, והיינו לפי שע"י הצדקה פודה את נפשו מן הגלות כו', כי אין ישראל נגאלין אלא בצדקה³²,

(27) ראה עץ חיים שער לד (שער תיקון נוקבא) ספ"ב. הובא בלקו"ת שם.
 (28) ראה תדב"א רפ"ו.
 (29) מאורי אור א, לו. פרדס שער כג (שער ערכי הכינויים) ערך אהבה.
 (30) ב"ב י, א. וראה תניא פל"ז.
 (31) ב"ב שם.
 (32) רמב"ם הל' מתנות עניים רפ"י. טור יו"ד ר"ס רמז.

(21) רמב"ם הל' תשובה פ"ז ה"ד.
 (22) ראה סדור אוצר התפלות ב"סדר הנחת תפלין".
 (23) ראה לקו"ת פרשתנו שם, ג ואילך.
 (24) ויק"ר פ"ב, ב. מדרש שמואל יט.
 (25) זח"ג (אד"ר) קכט, א. ועד"ז שם רפט, א.
 (26) ס"פ קרח (קעח, ב).

שנאמר³³ ושבי' בצדקה³⁴. במשפט, דהנה כתיב³⁵ רשע מכתיר את הצדיק, ועז"נ³⁶ ובערת הרע מקרבך, לכך צריך להיות משפט על זה. בחסד וברחמים הנה חסד היא מדתו של אברהם, ורחמים (תפארת) היא מדתו של יעקב, ועז"נ³⁷ ליעקב אשר פדה את אברהם, דהיינו עי"ז שמעורר רחמים רבים על נפשו, כמבואר בתניא³⁸ בפירושו הכתוב³⁹ וישק יעקב לרחל גוי' ויבך, וכמבואר בלקו"ת⁴⁰ שכאשר האדם רואה ששום דבר אינו פועל עליו (קיין זאך דערנעמט אים ניט), אזי העצה היא לעורר רחמים רבים על נפשו כו'. וממשיך בכתוב, וארשתיך לי באמונה, דהיינו, שגם מי שאינו שייך להתבוננות, וגם איש עני הוא ואין יכול ליתן צדקה [ולהעיר, שענין זה יכול להיות באופן שהוא ע"ד מארז"ל⁴¹ עה"פ⁴² אבירי לב הרחוקים מצדקה, שכל העולם כולו ניזונין בצדקה והם ניזונין בזרוע, היינו, שהם רחוקים מצדקתו של הקב"ה, ולכן סיבכו מלמעלה שאינו יכול ליתן צדקה, כיון שאינו צריך לכך. אבל ענין זה יכול להיות גם באופן שהוא נמצא בתכלית הפחיתות, ולכן אין נותנים לו מלמעלה את האפשרות שיוכל ליתן צדקה], הנה גם אצלו יכול להיות הענין דארשתיך, להיות בבחי' כלה, ע"י אמונה, והיינו לפי שענין האמונה ישנו אצל כאו"א מישראל, וכמבואר בתניא⁴³ שכל ישראל הם מאמינים בה' (מאמינים בני מאמינים⁴⁴), ואפילו קל שבקלים ופושעי ישראל מוסרים נפשם על קדושת ה'.

והנה ג' המדריגות בענין וארשתיך הם כנגד ג' עולמות ב"ע. וארשתיך לי לעולם, בחי' בינה, הוא כנגד עולם הבריאה (עלמין סתימין דלא אתגליין), דאימא עילאה מקננן בכורסייא⁴⁵. וארשתיך לי בצדק ובמשפט ובחסד וברחמים, בחי' המדות, הוא כנגד עולם היצירה, דשית ספירן מקננן ביצירה⁴⁵. וארשתיך לי באמונה הוא כנגד עולם העשי', כי מצד פחיתות המדריגה דעולם העשי' לא שייך שם ענין השכל והמדות, כי אם ענין האמונה, ואדרבה, דוקא בעשי' הוא תוקף האמונה. וסדר ג'

(39) ויצא כט, יא.
 (40) אמור לה, ג.
 (41) ברכות יז, ב.
 (42) ישעי' מו, יב.
 (43) פי"ח.
 (44) ראה שבת צז, א.
 (45) תקוני זהר ת"ו (כג, א).

(33) ישעי' א, כז.
 (34) ראה תניא אגה"ק ס"ד.
 (35) חבוקק א, ד.
 (36) פ' ראה יג, ו. ועוד.
 (37) ישעי' כט, כב (בשינוי לשון — ראה הערת כ"ק אדמו"ר שליט"א בהערות ותיקונים לתניא ספ"ב).
 (38) פמ"ה.

המדריגות שבכתוב הוא בהתאם לסדר ההמשכה בעולמות, שמבריאה נמשך ליצירה ועשי'. וע"ד המבואר⁴⁶ בענין כי ב"ה הוי' צור עולמים⁴⁷, ביו"ד נברא עולם הבא ובה"א נברא עולם הזה⁴⁸, שהו"ע ההמשכה מיו"ד לה"א, מעלמא דאתכסייא לעלמא דאתגלייא, והיינו, שתחילה נמשך בה' ראשונה, בחי' בינה, עולם הבריאה, ומשם נמשך לאות ו' ועד לה' אחרונה, שהם עולמות יצירה ועשי'. ויש להוסיף, שכללות ההמשכה בג' מדריגות אלו שהם כנגד ג' עולמות ביי"ע היא ע"י הסולם, שיש בו ב' ענינים, כמארז"ל סולם זה מזבח⁴⁹, וסולם זה סיני⁴⁹, שהם ב' הענינים דתורה ותפלה, שעל ידם היא ההמשכה מלמעלה למטה וההעלאה מלמטה למעלה.

ד) **והנה** כל זה הוא בבחי' כלה וארוסה, שעז"נ וארשתיך גו'. אבל אח"כ צריך להיות בחי' נישואין, וזהו שמסיים בכתוב וידעת את הוי', מלשון והאדם ידע את חוה⁵⁰, שהוא בחי' התקשרות האמיתית, וכמ"ש לעתיד לבוא כי מלאה הארץ דעה את הוי'⁵¹. ומדריגה זו היא כנגד עולם האצילות, ששם איהו וחיוהי חד איהו וגרמוהי חד⁵², ונקרא אצילות מלשון אצלו וסמוך⁵³, והיינו, לפי שהוא בתכלית הביטול, וזהו גם מ"ש (מלאה הארץ דעה) את הוי', את הטפל להוי'⁵⁴. וההכנה לזה היא ע"י העבודה בג' המדריגות דוארשתיך לי וגו', שכנגד ג' עולמות ביי"ע, ועי"ז באים מענין האירוסין שהוא בבחי' מקיף לענין הנישואין שהוא באופן של התקשרות פנימית.

ה) **וזהו** גם מה שמפטירין בפסוק זה בשבת שלפני מתן תורה, לפי שענינו של מ"ת [שאז נעשה חידוש גם בהמצוות שהיו כבר קודם מ"ת, כמ"ש הרמב"ם⁵⁵] הוא וידעת את הוי'. וההכנה לזה היא וארשתיך לי באמונה, לפי שההכנה למ"ת היתה ע"י אמירת נעשה ונשמע⁵⁶, ובאופן של הקדמת נעשה לנשמע⁵⁷, שזהו ע"ד ענין האמונה. וכמו"כ גם בענין וידעת את הוי' דלעתיד לבוא, שההכנה לזה היא ע"י העבודה דדרא

(46) ראה תו"א ויחי מו, סע"ב. תורת חיים	(51) ישעי' יא, ט.
בשלח רס, ב (בהוצאה החדשה — קפג, ג).	(52) תקו"ז בהקדמה (ג, סע"ב). תניא ובכ"מ.
(47) ישעי' כו, ד.	(53) ראה פרדס שער טז (שער אבי"ע) פ"א.
(48) מנחות כט, ב.	(54) ראה לקו"ת פרשתנו יג, ב.
(49) ב"ר פס"ח, יב. וראה סה"מ תר"ל ע' רלח. ועוד.	(55) בפיה"מ חולין ספ"ז.
(50) בראשית ד, א. וראה תניא ספ"ג.	(56) משפטים כד, ז.
פמ"ב (נט, ב).	(57) שבת פח, א.

דעקבתא דמשיחא מתוך אמונה ומס"נ דוקא, כמבואר⁵⁸ בענין והאיש משה עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה⁵⁹, שעיקר ענין הענוה דמשה הי' מצד ההתבוננות בדרא דעקבתא דמשיחא, שאינם שייכים לא לשכל (וארשתיך לי לעולם) ולא למדות (וארשתיך לי בצדק ובמשפט ובחסד וברחמים), ואעפ"כ עומדים במס"נ מצד ענין האמונה כו', שזהו"ע וארשתיך לי באמונה, ועי"ז זוכים לוידעת את הוי', בגאולה האמיתית והשלימה, שאז יקויים היעוד והי' מספר בני ישראל כחול הים אשר לא ימד ולא יספר מרוב⁶⁰, שיומשך בלי מספר במספר⁶¹, בביאת משיח צדקנו בקרוב ממש.

(60) הושע שם, א — התחלת ההפטרה.
 (61) ראה לקו"ת פרשתנו ו, א ואילך. ט,
 ג. סה"מ תרל"ח ע' ב ואילך.

(58) ראה סה"מ עטר"ת ע' תסד. תרפ"ט
 ע' 215. וש"נ.
 (59) בהעלותך יב, ג.